

SMER-SD v roku 2021: Odvolanie členov súdnej rady pred uplynutím funkčného obdobia je politizácia justície

VIA IURIS upozorňuje, že včerajším odvolaním dvoch členiek a jedného člena súdnej rady pred uplynutím ich funkčného obdobia naplnila vláda Roberta Fica obavy poslancov strany SMER-SD, ktorí vo februári 2021 vo svojom podaní na ústavný súd argumentovali, že takýto krok je politizáciou justície a porušením ústavného práva na výkon funkcie.

Keď vláda Igora Matoviča presadila novelu ústavy, ktorá okrem iného zavádzala aj možnosť pred uplynutím funkčného obdobia kedykoľvek odvolať členov a členky súdnej rady, skupina 32 poslancov strany SMER-SD, zastúpená advokátom Robertom Kaliňákom, napadla 25. februára 2021 túto zmenu na ústavnom súde (ÚS).

Ich argumentom bolo, že možnosť odvolať členov súdnej rady zavádza disbalanciu ústavnej rovnováhy v rámci ústavného princípu del'by moci a preukazuje zámer zmeniť súdnu radu z odborného orgánu na politický orgán.

Odvolanie členov súdnej rady pred uplynutím funkčného obdobia je politizácia justície, argumentoval Kaliňák

*“Ide o zásadnú zmenu ústavnej rovnováhy (disbalanciu) v rámci ústavného princípu del'by moci preukazujúcu **zámer zmeniť súdnu radu z odborného orgánu na politický orgán**, t. j. o politizáciu justície neakceptovateľnou ingerenciou výkonnej i zákonodarnej moci do chodu nezávislej súdnej moci (porušenie princípu del'by moci, ktorá je súčasťou nezmeniteľného materiálneho jadra ústavy),”* uvádza o možnosti odvolať členov súdnej rady pred uplynutím ich funkčného obdobia v podaní na ÚS JUDr. Robert Kaliňák.

“Ide o porušenie princípu zákazu svojvôle k ústavným činiteľom, ktorí sú súčasťou ústavnej úpravy súdnej moci, čo preukazuje nerešpektovanie princípu del'by moci, a tým aj materiálneho jadra ústavy, ktoré nie je prípustné meniť ani ústavným zákonom,” dodáva vo svojej argumentácii Kaliňák.

Ficova vláda (2023) podľa poslancov strany SMER-SD (2021) svojvoľne zasiahla do nezávislosti súdnictva

Novela ústavy od vtedajšej ministerky spravodlivosti Márie Kolíkovej bola v parlamente schválená 9. decembra 2020. Odvtedy malo Slovensko tri rôzne vlády (Matovičova, Hegerova a Ódorova úradnícka vláda), no až tá aktuálna využila možnosť, ktorú poslanci strany SMER-SD tvrdo kritizovali a napadli ju na ústavnom súde.

Včera (2.11.) odvolala vláda Roberta Fica zo súdnej rady Evu Mišíkovú, Katarínu Javorčíkovú a Ľudovíta Bradáča, a to pred uplynutím ich 5-ročného funkčného obdobia. Nezvyčajné je, že zásadné personálne zmeny ústavného orgánu sudcovskej legitimacy prebehli ešte predtým, než nová vláda získala dôveru parlamentu.

V praxi to znamená, že podľa argumentácie poslancov strany SMER-SD z februára 2021 vláda Roberta Fica včera porušila ústavné právo členov súdnej rady na nerušený výkon ich funkcie podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Navyše ide o svojvoľný zásah výkonnej a zákonodarnej moci do nezávislosti súdnictva, tvrdili v roku 2021 poslanci Smeru.

Ani jedna z dvoch predošlých vlád neodvolala žiadneho člena súdnej rady. To, že zákon niečo umožňuje, totiž neznamená, že takú možnosť musia politici aj využiť, zvlášť, bezdôvodne a ihneď po prevzatí moci.

Súhlasíme s poslancami strany SMER-SD z 2021: súdna rada sa nesmie stať politickým orgánom

“Rovnako, ako poslanci strany SMER-SD, aj my považujeme za nesmierne dôležité, aby sa súdna rada nestala nástrojom politického súboja a aby politici nemenili jej zloženie len preto, že sa dostanú k moci. Práve súdna rada je ústavným orgánom sudcovskej legitimacy, ktorý okrem iného prijíma stanovisko, či kandidát za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, inak povedané - vpúšťa nových sudcov a sudkyne do justície,” upozorňuje riaditeľka VIA IURIS Katarína Batková.

Nová vláda a parlament dnes vedia bez akýchkoľvek diskusií okamžite vymeniť až jednu tretinu členov súdnej rady (6 z 18), a tak výrazne ovplyvniť nielen to, kto sa stane či nestane sudcom, ale aj prípadné disciplinárne stíhania sudcov a dokonca aj to, či sa nejakému sudcovi pozastaví výkon funkcie.

“Podľa nás je preto dôležité, aby členovia a členky súdnej rady boli odvolávaní len z naozaj závažných dôvodov a nie preto, že nová vláda, parlament či prezident chcú do súdnej rady dosadiť svojich ľudí,” dodáva Batková.

Kontakty pre médiá:

Katarína Batková, riaditeľka VIA IURIS - 0907 457 710

Eva Kováčechová, advokátka spolupracujúca s VIA IURIS - 0905 560 159